

ENTREVISTA

Kazuo Ishiguro

Novel·lista britànic

“El meu coneixement del Japó d'avui en dia és molt limitat. Vaig abandonar l'illa quan tenia 5 anys”

“Estava segur que ‘El que queda del dia’ era una novel·la impossible de traslladar a una cinta”

la versemblança de tot plegat, sigui real o fantàstic.

LD. Però suposo que sí que s'ha documentat d'alguna manera sobre Xangai...

KL. El meu avi va treballar per Toyota en aquesta ciutat a l'època que evoco a *Quan érem orfes*. L'empresa japonesa estava estudiant instal·lar-se en aquesta zona i ell va haver de fer moltes fotos per informar la companyia sobre la societat i els possibles mercats potencials. Consultar aquests àlbums de fotografies va estimular molt la meua imaginació: hi veia el meu avi sempre carregant una pistola, el meu pare quan era un nen, gent vestida amb grans barrets rodons... Semblava que estigués contemplant una pel·lícula antiga en blanc i negre. A més, també va ser molt útil llegir les memòries d'alguna gent anglesa que va viure en el Xangai d'aquells anys i que en va deixar constància escrita.

LD. Parlant d'escenaris... Té pensat ambientar algun dels seus propers llibres al Japó actual?

KL. No ho descarto. El que sí que tinc clar és que tant si situo una trama al meu país natal com si ho faig a qualsevol altre Estat estranger, m'hauria de documentar igualment. El meu coneixement del Japó d'avui en dia és molt limitat. Vaig abandonar l'illa quan només tenia cinc anys. A aquella edat, et pots imaginar que ben poc podia saber del país. El Japó que conec és un territori molt i molt reduït: recordo la meua casa, algunes joguines, els veïns, els meus amics, els meus familiars, però tinc una imatge molt vaga de la realitat social d'aquell temps. A més, tot país canvia molt en quaranta anys.

LD. Així, es considera un escriptor totalment britànic?

KL. Sí, i els mateixos crítics literaris japonesos i anglesos també ho veuen així. La meua educació ha estat totalment britànica. No sóc capaç de llegir el japonès i l'únic contacte que mantinc amb la literatura japonesa és a través de les traduccions que se'n fan. No sóc un autor japonès que escriu en anglès, sinó un escriptor totalment occidental.

LD. Després de l'èxit de l'adaptació cinematogràfica protagonitzada per Anthony Hopkins de la seva novel·la 'El que queda del dia', escriu les seves obres pensant en un hipotètic trasllat a la gran pantalla?

KL. No. Sóc de l'opinió que una novel·la ha d'oferir al públic una experiència molt diferent de la que proporciona un film. Si li demanes a un lector que faci l'esforç d'enfrontar-se a un llibre durant dies, no li pots acabar donant el mateix que hauria pogut obtenir mirant una

Un Xangai entre el record i la imaginació

► Kazuo Ishiguro va néixer a Nagasaki el 1954, però quan tenia cinc anys ja es va traslladar a viure a Anglaterra. La seva educació ha estat cent per cent britànica i per això es considera un escriptor totalment occidental.

L'èxit li va arribar ben aviat. Abans dels 30 anys i amb el seu primer llibre, *Pàlida luz en las colinas* (Anagrama), ja va aconseguir el seu primer guardó literari: el Winifred Holtby Prize 1982. Amb la seva segona obra, *Un artista del mundo flotante* (Anagrama), va quedar finalista del Booker Prize 1986, un premi que finalment es va endur tres anys més tard amb la seva tercera i més coneguda novel·la: *El que queda del dia* (Edicions 62 / Anagrama). L'obra es va convertir en tot

un *best seller*, sobretot arran de l'èxit de la versió cinematogràfica que James Ivory va dirigir, magistralment protagonitzada per Anthony Hopkins i Emma Thompson.

Després d'aquests tres títols, l'obra de Kazuo Ishiguro va fer un gir amb la publicació d'*Els inconsolables* (Edicions 62 / Anagrama). Si als seus tres primers títols l'autor britànic provava d'evocar el Japó de la seva infància per congelar els seus records, amb el seu quart llibre Ishiguro se separa del realisme en una història protagonitzada per un músic a qui no deixen tocar.

Finalment, a l'obra *Quan érem orfes* (Edicions 62 / Anagrama), l'autor ens proposa la història d'un detectiu anglès que busca els seus pares des-

apareguts a Xangai des que ell només era un nen. Malgrat que a Londres Christopher Banks s'havia convertit en el detectiu més famós de la ciutat dels anys trenta, res li impedirà marxar a la Xina a resoldre un cas que fins llavors no havia pogut aclarir mai i que té clavats com una espina. En un principi, el detectiu atribuirà la misteriosa desaparició dels seus pares a un hipotètic segrest per part de la màfia xinesa, però les coses no sempre són el que semblen... La cinquena novel·la de Kazuo Ishiguro el confirma, doncs, com un dels màxims exponents de la narrativa anglesa contemporània. El seu nom no té res a envejar al d'altres autors consagrats com ara Martin Amis, Julian Barnes i Ian McEwan.

pel·lícula en poc més d'hora i mitja. La televisió i el cinema ja són prou dominants en el món actual perquè a sobre els autors escriguem pensant en possibles adaptacions al cine de les nostres novel·les o contes.

LD. Doncs malgrat no buscar-ho, tinc entès que actualment hi ha dos projectes més en marxa per adaptar al cinema dos dels seus llibres...

KL. El director canadenc François Giraud vol portar a la gran pantalla la meua primera novel·la, mentre que el cantant Mick Jagger vol produir una pel·lícula basada en *Quan érem orfes*. Però tot i així, ho repeteixo: estic convençut que no escric pensant que es pugui fer després una pel·lícula del meu llibre. És més, de fet, estava segur que *El que queda del dia* era una novel·la impossible de traslladar a una cinta.

LD. Per què?

KL. Perquè tota l'estona està parlant del que una persona pensa en el seu cap i això és

molt difícil de traduir en una imatge. Pel cinema és fàcil reproduir escenaris i accions, però no pensaments i emocions interiors. Tot i així, vaig quedar realment satisfet de la versió cinematogràfica. Crec que *Els inconsolables* sí que és un text impossible de portar a la gran pantalla, però després de tot el que he vist, ja no m'atreveixo a posar la mà al foc!

LD. Fa uns anys va afirmar que a Anglaterra, els premis literaris han arribat a tenir massa importància. Hi està en contra?

KL. Estic en contra del fet que alguns escriptors escriguin massa influenciats pels premis. Si escrius pendent de presentar l'obra a un premi concret, això pot limitar la teua llibertat. Però admeto que els premis literaris també tenen les seves coses positives. Són una eina molt bona per als editors i a més, estimulen l'interès dels lectors per llibres que d'una altra manera potser passarien més desapercebuts. Quan

vaig començar a escriure, a Anglaterra hi havia una gran diferència entre les novel·les considerades literàries i les novel·les populars. Però els premis han fet que novel·les de gran qualitat literària s'hagin convertit en *best sellers* populars.

LD. Quatre primers llibres, quatre premis: el Winifred Holby, el Whitbread, el Booker i el Cheltenham. Déu n'hi do!...

KL. Sí, ha sigut una gran sort començar a rebre aquests guardons tan d'hora en la meua carrera literària, perquè de seguida em van consagrar com a escriptor. Després de rebre el Booker Prize i del que va representar no m'he hagut de preocupar més pel reconeixement oficial del meu treball. I això m'ha donat molta més llibertat a l'hora d'arriscar-me a explorar nous territoris i nous temes. Són zones en les quals ja no et sents tan segur, però crec que tot bon autor s'hauria de plantejar explorar-les si vol evolucionar.

► ► ►

LD. Coneixia Xangai de primera mà?

KL. No, però tampoc no em vaig plantejar fer-hi un viatge, perquè penso que la ciutat actual té molt poc a veure amb la dels anys trenta en què situo la història. L'arribada dels comunistes al poder la va canviar totalment. De totes formes, si m'hagués sigut possible desplaçar-me al Xangai d'aquella època, tampoc crec que ho hagués fet, perquè penso que el fet d'haver conegut personalment la ciutat, hauria limitat la meua capacitat d'imaginar. Un novel·lista té molta més llibertat que un periodista o un historiador a l'hora de descriure els seus escenaris. L'únic important per a un escriptor és ser capaç de fer que el lector es cregui l'espai que li està plantejant,

PREMI ABRIL 2001

Manual d'instruccions per a estimar la Irene

DE CARLOS MOSTEIRO

laGalera editors associats